

יצרנית משפחת אנפמיל,
נוטרמיגן, ופרג'סטמיל.
1-800-22-6470

ירחון החברה הישראלית
לרפואת ילדים בקהילה (חי"א)
ההסתדרות הרפואית בישראל

כינוס סוף השבוע השנתי של איס"א יתקיים ביום חמישי - 13.05 - 15.05 באילת

הכינוס יעסוק בהיבטים עדכניים של רפואת הילדים בקהילה.
אנא שריינו את סוף השבוע הזה והגיעו.

ולד איס"א לקצק בביתה ובטובה את הצטרפותו של פרופסור משה ברנט למערכת ה"פדיתון".
ולד איס"א לאחל דונג אגיס שלמה ושה אציהא טובה לכל אביו.

חלת השפעת הגיעה לישראל. עדיין לא מאוחר לחסן ולהתחסן

במשך כל עונת השפעת. החיסון כרוך בתופעות לוואי מעטות וקלות בלבד, והוא אינו מפריע לחיסונים אחרים. יש לעיין בקפידה ברשימה של הוראות הנגד.

לרפואת הילדים לחסן ילדים בגילאים 6-24 חודשים וילדים המשתייכים לקבוצות הסיכון. זאת, בנוסף להמלצה כללית לחסן כל ילד שהוריו מעוניינים בכך. על כל אלה יש להוסיף, כמובן, את חיסון אנשי הצוות הרפואי. ניתן לחסן

באחרונה דווחו מקרים ראשונים של שפעת בישראל. יתכן שזו תחילתה של התפרצות המחלה כפי שאנו חווים אותה כל שנה. בדרך כלל, חולים ראשונה ומחזירים את המחלה לקהילה הם ילדים. כאמור, השנה מומלץ ע"י משרד הבריאות והאיגוד

יפ"א — סיכום פעילות שנת 2004

— העורך הנוכחי. השנה הצטרף פרופסור משה ברנט למערכת העיתון. חיפ"א מודה לעורכים על פעילותם הנמרצת, התובענית, והמתמשכת. תודה!!

אתר האינטרנט — PEDIATRICS — האתר הגדול והמוביל בתחום רפואת ילדים, בעריכת ד"ר מיכאל רוטשטיין ואתר ROFEYELADIM — המשיכו להיות במה לפרסומים, מאמרים, סקירות, ציור קשר אינטראקטיבי לפעילות הרופאים ולהודעות הועד.

אתר רופאי ילדים משמש כאתר פעיל העונה לפניות/שאלות/בקשות הורים.

פעילות ציבורית

חיפ"א פעלה השנה במסגרות ציבוריות שונות — כנסת, תקשורת, ועדות משרד הבריאות, בנושאים הבאים

1. שימור וטיפוח פעילותן של התחנות לבריאות האם והילד — תוך מאבק ציבורי בכוונת האוצר ל"נסות" ולצמצמן. מטרתנו היא שמירה על הקיים (המוצלח), וניסיון למנוע פגיעה נוספת בשירותי הבריאות לתלמיד.

כנס האביב — התקיים במאי ובו השתתפו כ-500 רופאים. הכנס כלל מגוון הרצאות במליאה ומושבם נפרדים בנושאים של רפואת עיניים, עור, נוירולוגיה.

כנס אא"ג — הכנס השני בשיתוף ארגון רופאי אא"ג ילדים התקיים בנובמבר והשתתפו בו כ-400 רופאי ילדים ואא"ג.

חיפ"א נתנה חסות לכנסים הבאים:

1. גסטרואנטרולוגיה ותזונת תינוקות — נובמבר ברמת גן בהשתתפות כ-500 רופאי ילדים, אחיות ודיאטטיטניות. הכנס אורגן בחסות חברת Mead Johnson.

2. כנס זיהומי מערכת הנשימה בילדים — בארגון מחלקת ילדים בבית חולים לניאדו, יתקיים בדצמבר בנתניה.

פרסומי חיפ"א

עיתון הפדיתון ואתרי חיפ"א באינטרנט. נמשך הפרסום החודשי של עיתון הפדיתון כאשר השנה הגענו לגיליון ה-106!!! העיתון מופץ בכ-3000 עותקים לכלל רופאי הילדים, מחלקות הילדים, מרכזי בריאות הילד — בחסות ותמיכתה המתמשכת של חברת מייד גיונסון — ובעריכתם של ד"ר הרינג — העורך הקודם, וד"ר מירון

פעילות אקדמית: במהלך שנת 2004 חיפ"א ארגנה את כנס החורף שהתקיים בינואר באילת. הכנס שבו השתתפו כ-240 רופאים ובני/בנות זוגם היה מוצלח במיוחד.

עורכים:

ד"ר דן מירון, פרופסור משה ברנט,
ד"ר שמואל גור

שותפים:

ד"ר שמואל גרוס, ד"ר מיקי שטיין,
ד"ר יהודה סנצקי

תובת מערכת:

מחלקת ילדים א'
מרכז רפואי העמק, עפולה 18101
טלפון 04-6494316/216
דוא"ל — miron_da@clalit.org.il

2. מאבק בתופעת "סרבנות חיסונים" – תוך מאבק ציבורי להדגשת חשיבות הנושא, עידוד החיסון כנגד אבעבועות, ועידוד השלמת חיסונים כנגד צהבת B ו-A.
3. קביעת מדיניות אחידה בנושא אישורי בריאות לעיסוק בספורט/השתתפות בפעילות חדרי כושר קביעת מדיניות אחידה בשיתוף משרד החינוך בנושא "אישורי העדרות/מחלה" – ראה הרחבה בגיליון זה.

אקדמיזציה של הרפואה בקהילה ושינוי מתכונת ההתמחות ברפואת ילדים

חיפ"א פועלת נמרצות לשינוי הסילבוס בהתמחות בילדים תוך דגש על חשיבות הכשרת המתמחה בקהילה. מאבקנו זוכה לתמיכת איגוד רופאי הילדים ועת פועלת ועדה בנושא תוך שיתוף המועצה המדעית, הר"י, פורום מנהלי מחלקות הילדים, פורום מרכזי בריאות הילד ומשרד הבריאות.

השינוי "לא יהיה קל" מדובר בצורך

בשינוי יעדים, בתיקון ותקצוב, התאמת המסגרות בקהילה, הכשרתן והכרה בהן. אך יחד עם זאת, השינוי מחוייב המציאות, נדרש ויתבצע.

שיתופי פעולה

שיתוף פעולה פורה ואמיתי קיים בין חיפ"א, חיפ"ק ואיגוד רופאי הילדים. מטרותינו בסופו של דבר משותפות – קידום מקצועי של רופאי הילדים תוך דאגה לבריאות הילד ורווחתו.

ד"ר שמואל גור – יו"ר חיפ"א

ישורים רפואיים לשוהים במוסדות החינוך

בתאריך 29.11.2004 התקיימה בהסתדרות הרפואית פגישה ביוזמת ועד חיפ"א בעניין האישורים הרפואיים הנדרשים מרופא הילדים בקהילה. ד"ר שמואל גור – יו"ר חיפ"א, הנחה את הישיבה והשתתפו בה נציגים מקצועיים ממשרד החינוך, משרד הבריאות, ייעוץ משפטי מטעם הר"י ורופאים ממסגרות שונות בקהילה. הישיבה נערכה בגלל לחץ המופעל על רופאי הילדים, ע"י מוסדות חינוך וספורט, הורים וילדים, המבקשים אישורים על היעדרות מבית הספר, אישורים לפעילויות שונות בבית הספר ופעילות גופנית במסגרות ספורט שונות. רופאים רבים בקהילה חשים שהם נמצאים בין הפטיש לסדן בגלל חוסר האחידות והבהירות של ההנחיות. כל המשתתפים הסכימו שרופא הילדים בקהילה אינו יכול לשמש "חותמת גומי", ונחוצות הנחיות מקצועיות ברורות ואחידות שיחייבו את כל הנוגעים בדבר. להלן תמצית מהדברים שנאמרו בישיבה ומההחלטות שהתקבלו:

1. אישורים רפואיים להשתתפות בספורט:

כל הנציגים בישיבה הדגישו את חשיבות העיסוק בספורט, על כל ענפיו, ותרומתה הרבה של הפעילות הגופנית לבריאותם של הילדים. האישורים הרפואיים המקובלים

- כיום והניתנים ע"י רופא הילדים בקהילה מעידים על מצבו של מקבל האישור ביום מתן האישור, ולפעולה זו ישנו "כיסוי משפטי" בעת הצורך. יחד עם זאת, לא כל ענפי הספורט והמסגרות עשויים מקשה אחת, ולכן יש צורך בבדיקות רפואיות שונות ובמתן באישורים נפרדים:
- א. אישור להשתתפות בספורט תחרותי: ישנו חוק באשר למתן אישורים לספורט תחרותי המחייב את מסגרות הספורט לדרוש בדיקות תקופתיות במכוונים מורשים לרפואת ספורט.
 - ב. אישור לפעילות בחדר כושר.
 - ג. פעילות ספורט אחרת: אין כללים מנחים ברורים בתחומים אלה ובישיבה הוחלט להקים צוות רב-מקצועי ולהתוות הנחיות קליניות (Clinical guidelines). הצוות יתווה גם הנחיות באשר לגיל בו הילדים יוכלו להתחיל להתאמן בחדר הכושר והאופן בו תיערך הבדיקה – האם באמצעות שאלון של הצהרת בריאות כפי שהדבר נעשה כיום לפני הגיוס לצבא ולקבלת רישיון נהיגה, או בדרך אחרת, ועוד.

2. אישורים רפואיים לבית הספר:

התחושה הכללית והבלתי נעימה של משתתפי הפגישה הייתה שרופאי הילדים בקהילה נמצאים בתווך בויכוח בין הילדים, הוריהם ובית הספר. מצפים מהם לשמש כ"ספק פתרונות רפואיים" להיעדרויות התלמידים מהלימודים. ישנן הוראות ברורות בנדון של מנכ"ל משרד החינוך בעניין היעדרויות תלמידים, הכתובות ומופצות לכל בתי-הספר באמצעות חוזרי המנכ"ל. המנהלים והמורים אינם מקיימים אותן, מתעלמים מהן, וכל בית ספר נוהג כרצונו. כך, למשל, אין מקיימים את ההנחיה שיש להסתפק באישור ההורים לילד ששהה בבית עד 4 ימים. לפי חוזר מנכ"ל משנת 2000, דורש משרד החינוך מכל תלמיד הצהרת בריאות החתומה ע"י ההורים ותקפה לשנה, ואשר חלה על כל הפעילויות הנערכות במסגרת בית הספר (ספורט, טיולים וכו'). כל מגבלה רפואית תירשם בהצהרה זו. אישור זה אמור לספק את בית הספר לכל הפעילויות ואין צורך לספק אישורים רפואיים אחרים מסוג כלשהו!

סיכום ד"ר יהודה סנצקי

אם שהייה של ילד עם ADHD בסביבת טבע "ירוקה", מפחיתה את סימני התסמונת?

ממחקרים שנערכו בילדים שאינם לוקים ב-ADHD עולה שחוסר קשב ואימפולסיביות פוחתים בעת שהות בטבע. ההסבר המשוער לממצאים אלו הוא – שבמצבים הדורשים קשב וריכוז מכוון, ועיכוב גרויים בלתי רצויים, מחשבות ואימפולסים גורמים ל"עייפות" מערכת הקשב במוח. שהייה בטבע מאפשרת את

"חידוש" מערכת הקשב במוח. במחקר הזה השתתפו 452 הורים לילדים בגילאים 5 עד 18 שנים, אשר אובחנו כלוקים ב-ADHD בדרגות חומרה שונות. ההורים דרגו את חומרת סימני ותסמיני הפרעת הקשב אצל הילד בעת ביצוע 49 פעילויות שכיחות בבית, לאחר הלימודים, ובסופי שבוע. הפעילויות תוארו כשהילד

נמצא בסביבה ירוקה מחוץ לבית (גן, משק, דשא), בסביבה "בנויה" מחוץ לבית (אזורי חנייה, מרכז העיר ובחצר שאיננה ירוקה), או בסביבה שבתוך הבית. נמדדה הפעילות שלאחר שהייה בסביבות הנ"ל ונקבע ניקוד וציון. ההורים לא היו מודעים למטרת המחקר, כך שהדרוג לא היה יכול היה להיות מוטה, ע"י ההורים.

בחסות
MeadJohnson
Nutritionals
פרמהבסט
מכון מאגריט

עצמם. רפואה אלטרנטיבית, ביופידבק, תוספי מזון, ויטמינים, הימנעות ממוצרי מזון שונים ומשונים, כל אלה טרם נתנו מענה טוב לתופעה. נכון להיום, מעריכים כי שילוב של טיפול בסטימולנטים, תרפיה התנהגותית וטיפול ספציפי לתופעות נלוות (כגון, ליקויי למידה, תיסמונת אופוזיציונלית עבריינית, ותסמונת טורט) מהווים את התשובה לבעיה. יתכן שהעידוד לשהיית הילד בטבע בשעות הפנאי, ואולי אף בשעות שבהן נדרשת ממנו פעילות ריכוז וקשב, עשויה להגביר את יכולתו להתמודדות עם מטלות הדורשות ריכוז וקשב.

Kuo FE, Taylor AF. A potential natural treatment for attention-deficit/hyperactivity disorder: evidence from a national study. American Journal of Public Health. 2004; 94: 1580-1586

החוקרים מזכירים מחקר נוסף שטרם פורסם, בו נדרשו ילדים הלוקים ב-ADHD לצאת להליכה באזור "ירוק" (פארק) או באזור עירוני למשך 20 דקות. פעילות הילדים במשימות שנבחנו הייתה באופן משמעותי טובה יותר לאחר הליכה בסביבה "ירוקה".

הערת המערכת: מאז שנת 1937, בה קבע פסמניק את תופעת "ההפרעה בקשב ובריכוז עם היפראקטיביות (ADD) כבעיה רפואית, ועשה ניסיון טיפולי בחומר מגרה של מערכת העצבים המרכזית (בתחילה- קפאין ואח"כ בריטלין), בוצעו עשרות אלפי מחקרים בנושא. חלקם הגדול עסק בניסיון למצוא את הגורם לתופעה (שלא הוגדרה עד היום), וחלקם הגדול עוד יותר – בניסיונות למצוא תרופה, נוספת על הסטימולנטים שהוכיחו את

הניתוח סטטיסטי היה מבוקר למין הילד, הכנסת ההורים, חומרת ה-ADHD, ומקום מגורים: בסביבה כפרית לעומת עירונית. בכלל המדגם נמצא, שילדים הלוקים ב-ADHD היו הרבה יותר נוחים לאחר השתתפות בפעילות חוץ ביתית בסביבה ירוקה מאשר לאחר פעילות בבית, או בסביבה חיצונית בנויה. תוצאות אלו נתקבלו מכל תת הקבוצות השונות, כולל באלו הגרים בסביבה כפרית או בסביבה עירונית. גם במקרים שבהם הפעילות בסביבות השונות הייתה זהה, הייתה הפחתה גדולה יותר בבעיות הקשב והריכוז בסביבה ה"ירוקה".

תוצאות מחקר זה מצביעות על כך ששהיית ילדים הלוקים ב-ADHD בסביבה טבעית "ירוקה", בשעות שלאחר הלימודים, יכולה לסייע בהפחתת הקשיים בקשב ובריכוז אצלם.

עד בסיסי בילדים

להעלות את המודעות לתופעת הרעד הבסיסי בילדים. התוצאות אינן מייצגות בהכרח את המספרים האמיתיים של הילדים הסובלים מרעד, מאחר שנכללו רק ילדים שהופנו למרפאה המתמחה בבעיות תנועה בילדים. יתכן שהתופעה שכיחה הרבה יותר, מאחר שילדים רבים אינם מופנים למרפאות ייחודיות אלה.

Jankovic J et al. Essential Tremor Among Children Pediatrics 2004;114:1203-1205.

דווחה ב 79.5% מהילדים. לשמונה עשר ילדים הייתה תחלואה נוירולוגית נוספת כגון דיסטוניה (11 ילדים). הרעד התבטא אצל כל הילדים בידיים אך גם באברים אחרים. בניגוד למבוגרים, רק למיעוט הילדים היה רעד של הראש. מספר גורמים השפיעו על משרעת הרעד וביניהם חרדה, פעילות גופנית, קפאין ואלכוהול. בין הילדים שטופלו התרופה השכיחה ביותר הייתה פרופראנולול, שהינה תרופת הבחירה לטיפול ברעד במבוגרים.

הערת המערכת: מטרת המאמר הינה

רעד בסיסי (Essential Tremor) הינה הפרעה אוטוזומלית דומיננטית, המוכרת ונחקרת רבות במבוגרים. ברסת אף כי הבעיה מתחילה כבר בגיל הילדות, לא נערכו מחקרים רבים בנושא זה בילדים. במחקר שלפנינו שהתבסס על תשאול הורים, נאספו נתונים על 39 ילדים שאובחנו במרפאה להפרעות תנועה כסובלים מרעד. 29 (74.4%) היו בנים. גיל האבחנה היה 5.0 ± 8.8 שנים והגיל הממוצע בו בוצע המחקר היה 14.4 ± 20.3 שנים. היסטוריה משפחתית של רעד

יצריך לעבור קורס להחייאת ילדים – המלצת האיגוד האמריקני לרפואת ילדים (AAP)

חולים בארץ, וכדאי לאמץ את המלצת איגוד רופאי הילדים האמריקאי ולעבור את הקורס. כמו כן, כדאי להנחות את הורי הילדים בקבוצות הסיכון ללמוד החייאה בקורסים במד"א.

Committee on Pediatric Emergency Medicine Role of Pediatricians in Advocating Life Support Training Courses for Parents and the Public. Pediatrics 2004;114:1676

החיים ליד מים (בריכות, נחלים...) וכמובן, ילדים העוסקים בספורט מים. 2. האיגוד מעודד את ביצוע הקורס לנוער, הורים, צוות בתי-ספר, מדריכי נוער ומאמני ספורט, על מנת לבנות את "שרשרת ההישרדות" בקהילה. 3. רופאי הילדים, שצריכים להוות דוגמה להורים ולחברה.

הערת המערכת: קורסי החייאה בילדים לרופאים (PALS) נערכים במספר בתי

דום לב בילד הינו מאורע טראומטי לכל הסובבים אותו. ככל שהזמן עד תחילת ביצוע ההחייאה קצר יותר כך גם התוצאה מבחינת הילד טובה יותר. לרופאי הילדים תפקיד חשוב בהמלצה על נטילת קורסים להחייאה להורים ולשאר הקהילה. איגוד רופאי הילדים בארצות הברית פרסם לאחרונה את המלצותיו לגבי מי זקוק לקורס להחייאת ילדים:

1. הורים לילדים עם צרכים מיוחדים, ילודים ששהו בפגייה, ילדים

בחסות
MeadJohnson
Nutritionals
פרמהבס

מכון למעשה

רשת המחקר של רופאי הילדים בקהילה לחייוס רופאים מיוניקים למחקר אצל

ילדים רבים הסובלים מאסטימה ומאושפזים עקב מחלתם זו, אינם מקבלים בעת האשפוז את הטפול המונע הקבוע. לעתים קרובות, גם בעת שחרור החולה לא מקפידים על מתן המלצה להמשך הטיפול המונע. המחקר החדש ינסה לעמוד על היקף הבעיה, לאתר את גורמיה, ולבחון מה ניתן לשפר. המחקר יהיה פרוספקטיבי ויתנהל במשך שנה אחת. הרופאים בקהילה יבררו באמצעות שאלון למשפחה את נסיבות האשפוז והסיבות להפסקת הטיפול המונע. תחילת המחקר מתוכננת ל-1.1.2005.

המעוניינים להצטרף יפנו ישירות לד"ר ישראל עמירב:
טלפון: 052-8521367. Email: amirav@012.net.il

האגודה האנצוקריןולוזיה וסוכרת (חזורים) האגודה הישראלית לסוכרת - א.י.ל. צדדי החברה אירפואת ולזים קליוני - ח.י.פ.ק החברה הישראלית אירפואת ולזים בקהילה - ח.י.פ.א

כנס בנושא:

**Diabetesity 2005
Present & Future**

יתקיים ב-22.2.05 במלון דן פנורמה בתל-אביב

פרטים נוספים ניתן לקבל באמצעות הדוא"ל:
Diabetes@netvision.net.il

יום עיון אצלנו של ד"ר מרדכי שרייב למארג זיהוליות של זרכי הנשימה בולזים

בחסות: איגוד רופאי הילדים, ח.י.פ.ק, ח.י.פ.א וח.י.פ.פ

יום העיון יעסוק בהיבטים עדכניים של האבחנה והטיפול בזיהומים של דרכי נשימה ובמיוחד דלקות ריאה בילדים. כמו כן תינתן הרצאה על האבחנה והטיפול בשחפת בילדים. יום העיון יערך בתאריך 29.12.04, יום ד', י"ז בטבת תשס"ה בין השעות 8:30 – 13:30, באודיטוריום "בית חנה" הצמוד למרכז הרפואי צאנז, לניאדו נתניה. יום העיון הוא ללא תשלום ומיועד לרופאי ילדים בקהילה ובתי חולים.

טלפון לברורים: 09-8604786